

85

RO

FACTS

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă

Evaluarea, eliminarea și reducerea substanțială a riscurilor profesionale. Rezumatul raportului Agenției

Introducere

Evaluarea riscurilor constituie fundamentul unei gestiuni eficace a securității și sănătății în muncă și elementul-cheie pentru reducerea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale. Dacă este implementată corespunzător, poate îmbunătăți nu numai securitatea și sănătatea în muncă, dar și performanța economică a întreprinderilor, în general.

Raportul sprijină campania europeană pentru „Locuri de muncă sănătoase” 2008-2009 dedicată evaluării riscurilor, prin furnizarea de informații despre intervențiile realizate cu succes la locul de muncă vizând eliminarea sau reducerea substanțială a riscurilor. Raportul se adresează persoanelor cu atribuții în realizarea evaluării riscurilor la locul de muncă și celor responsabile de luarea deciziilor privind măsurile de prevenire.

Au fost selectate optsprezece cazuri și șapte „instantanee” (cazuri succinte) dintr-o serie de ocupații și sectoare economice din Europa. Acestea ilustrează modul în care anumite companii au evaluat și gestionat aceste riscuri. Unele companii au eliminat și prevenit riscul identificat, în timp ce altele au reușit să reducă riscul în mod drastic. Măsurile luate pentru evaluarea și gestionarea riscurilor pot fi aplicate unor profesii și sectoare economice similare și altor state membre ale Uniunii Europene. Vor trebui adaptate, bineînțeles, situației specifice fiecărui sector sau loc de muncă.

Concluziile principale ale raportului

Unele riscuri pot fi evitate sau eliminate în totalitate. Nivelul de risc rămas este apoi evaluat ca fiind foarte scăzut sau aproape de zero. Raportul arată cum se pot obține astfel de rezultate analizând cazurile referitoare la riscurile generate de curentul electric, de manipularea manuală, de manipularea neprotejată a substanțelor periculoase sau de expunerea la zgomot.

În alte cazuri, în care nu este posibilă eliminarea riscurilor, majoritatea măsurilor descrise vizează „combaterea riscurilor la sursă”, ceea ce înseamnă că măsura de prevenire este orientată către sursa riscului. Această situație are ca rezultat adeseori reducerea substanțială a riscului până la un nivel foarte scăzut. Raportul arată cum se obțin aceste rezultate în domenii cum ar fi prevenirea accidentelor, organizarea muncii, expunerea la pulberi, la rumeguș sau la câmpuri electromagnetice.

Factorii de succes de bază

În raport sunt identificați factorii de succes de bază în procesul evaluării riscurilor:

Fotografie realizată de Matti Saari și pusă la dispoziție prin amabilitatea Skanska Finland

- o evaluare detaliată a riscurilor este condiția prealabilă logică și structurală în vederea reducerii/eliminării eficiente a riscurilor;
- o motivare crescută din partea unui grup important și puternic (de exemplu, un departament, un comitet director al lucrătorilor sau angajatorul); o motivație semnificativă din partea inițiatorilor măsurii de gestionare a riscurilor sau a unui risc anume și absența unei obiecții puternice din partea celorlalte părți, din interiorul sau din afara instituției;
- sprijin din partea conducerii superioare. Acest sprijin este esențial pentru a se asigura că resursele necesare, cum ar fi bugetul, resursele umane, echipamentul etc., sunt puse la dispoziție pentru proiect;
- implicarea actorilor relevanți, și anume lucrătorii, departamentul de resurse umane, departamentul financiar, profesioniștii din domeniul SSM etc. Lucrătorii reprezintă un grup important care trebuie să fie motivat și implicat de la început. Lucrătorii trebuie implicați nu numai în analiza riscurilor, dar și în procesul de identificare a riscurilor și de punere în aplicare a posibilelor soluții. Cunoștințele practice și detaliate ale lucrătorilor și competența acestora sunt adeseori necesare în vederea dezvoltării de măsuri de prevenire funcționale;
- o bună analiză/cunoaștere a potențialelor soluții eficiente, a celor mai bune practici și a inovațiilor științifice sau tehnologice disponibile;
- o atmosferă de încredere și cooperare între actorii-cheie implicați în procesul de evaluare a riscurilor;
- absența unor obstacole majore în calea adoptării măsurilor de prevenire și protecție. Acestea pot include:
 - barierele economice, cum ar fi lipsa resurselor economice sau evaluarea negativă cost-beneficiu;

LOCURI DE MUNCĂ SĂNĂTOASE.

BINE PENTRU TINE. BINE PENTRU AFACERE.

<http://hw.osha.europa.eu>

- lipsa de soluții disponibile, cum ar fi tehnologii, echipamente sau procesele de muncă alternative;
- efectele negative pentru terți (lucrători, servicii) prin transferarea riscului către un alt domeniu.

Factori de succes suplimentari

Pe lângă factorii de succes de bază, care sunt comuni tuturor cazurilor, analiza cazurilor demonstrează că există factori de succes suplimentari care îi motivează pe actori să depășească practicile obișnuite pentru a obține rezultate peste nivelul mediu. Unii dintre acești factori suplimentari sunt:

- motivația puternică de a fi cel mai bun din domeniu sau cât se poate de bun, sau de a îmbunătăți imaginea companiei sau a departamentului de securitate și sănătate;
- rolul-cheie jucat de locul de muncă implicat (sau de persoanele expuse riscului) în fluxul de lucru;
- existența unor dificultăți de înlocuire a lucrătorilor bolnavi;
- existența capacităților interne de identificare (și dezvoltare) de soluții eficiente;
- existența de soluții simple pentru riscuri ridicate;
- monitorizarea corespunzătoare a măsurilor de prevenire sau de protecție adoptate (sunt într-adevăr implementate măsurile? funcționează? sunt adecvate?);
- disponibilitatea sprijinului extern pentru soluțiile complicate sau avansate;
- motivația de a reduce costurile conexe ale accidentelor sau bolilor în cadrul profesiilor sau domeniilor cu risc ridicat.

Dacă astfel de factori suplimentari se adaugă la factorii de succes de bază, o reducere semnificativă a riscului sau chiar eliminarea riscului pare fezabilă.

Majoritatea studiilor de caz prezintă o combinație de măsuri de prevenire (combaterea riscului la sursă, adaptarea activității la individ, adaptarea la progresul tehnic, transmiterea instrucțiunilor corespunzătoare către lucrători etc.). Adoptarea acestor măsuri interconectate este, de asemenea, un factor de succes esențial.

Avantajele efectuării unei evaluări a riscurilor corespunzătoare

Unele dintre avantajele efectuării evaluării corespunzătoare și detaliate a riscurilor și eliminării sau reducerii substanțiale a riscurilor sunt descrise în mod clar în aceste cazuri:

- locuri de muncă sănătoase și sigure (mai puține concedii medicale, fluctuație redusă a personalului, forță de muncă motivată, mai puține plângeri, un mediu de muncă mai bun, mai puțin disconfort cauzat de niveluri sonore ridicate, desfășurarea activității în poziții incomode, temperaturi ridicate etc.);
- reducerea costurilor induse de accidente de muncă sau de bolile profesionale;
- în unele cazuri, costurile totale ale soluției sunt mai scăzute decât costul soluției/situației anterioare;
- modificările puse în aplicare (reorganizarea locului de muncă, echipamente noi sau adaptate, noi procese de lucru) nu sunt

doar mai sigure și mai sănătoase, ci și mai eficiente și mai productive;

- soluția adoptată înseamnă că activitatea poate fi realizată de o gamă largă de lucrători (de exemplu, datorită unei scăderi a nivelului de efort fizic necesar).

Prin urmare, evaluarea sistematică a riscurilor îmbunătățește securitatea și sănătatea la locul de muncă și performanța economică, în general.

Studiu de caz – Prevenirea leziunilor cauzate de înțepături de ac – Spitalele din Baden-Württemberg

Acest proiect a introdus echipamente de securitate noi, însoțite de măsuri de formare și educare, în efortul de a reduce leziunile cauzate de înțepături de ac în rândul personalului din spitale. În decurs de 12 luni, accidentele provocate de înțepături de ac au fost reduse la zero.

Studiu de caz – Reducerea manipulării manuale a greutăților – Azimut Yachts

O evaluare preliminară a riscurilor pe care le presupune manipularea manuală a greutăților pe acest șantier naval a arătat că operațiunile legate de asamblarea arborilor de transmisie sunt deosebit de dificile. Pentru a se reduce riscurile implicate, a fost construit un trolie care a modificat complet procedeul de asamblare a arborelui de transmisie, diminuând astfel nevoia de manipulare manuală a greutăților.

Cum se poate obține raportul

Raportul complet este disponibil în limba engleză pe site-ul internet al Agenției, la adresa:

<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/TEWE09001ENC/view> unde poate fi descărcat gratuit.

Această fișă informativă este disponibilă în toate limbile oficiale ale UE la: <http://osha.europa.eu/en/publications/factsheets>

Informații suplimentare

„Locuri de muncă sănătoase. Bine pentru tine. Bine pentru afacere. O campanie europeană dedicată evaluării riscurilor” este tema campaniei europene 2008-2009 derulate de Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă (EU-OSHA) în peste 30 de țări, inclusiv în toate statele membre ale UE. Această fișă informativă a fost realizată pentru a promova campania.

Alte fișe informative din cadrul seriei și informații suplimentare privind evaluarea riscurilor sunt disponibile la <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>

Această sursă este dezvoltată și actualizată permanent.

<http://hw.osha.europa.eu> este linkul direct către campania europeană.

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANIA
Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă. Reproducerea este permisă numai cu menționarea sursei. Printed in Belgium, 2009

